

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

สิ่งแวดล้อมมีความสำคัญต่อมวลมนุษย์และสิ่งมีชีวิตทั้งหลายไม่ว่าจะเป็นสิ่งแวดล้อมทางกายภาพหรือชีวภาพในปัจจุบันนี้มนุษย์เกิดความตื่นตัวในด้านวิกฤติการณ์สิ่งแวดล้อมมากขึ้น เช่น วิกฤติการณ์พลังงาน อาหาร สิ่งแวดล้อมเป็นพิษและการใช้ทรัพยากร วิกฤติการณ์ที่มนุษย์กำลังเผชิญอยู่เป็นผลมาจากกิจกรรมในการดำรงชีวิตของมนุษย์ที่กระทำโดยขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกิจกรรมต่างๆของมนุษย์ถูกครอบงำโดย การเมืองการปกครองเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และความเชื่อ ส่งผลทำให้มนุษย์แสดงออกซึ่งพฤติกรรมในการดำรงชีวิตที่ทำลายสิ่งแวดล้อม การพัฒนาอุตสาหกรรมได้สร้างความเจริญทางวัตถุเพิ่มขึ้นอย่างไม่หยุดยั้ง นำมาซึ่งลัทธิบริโภคนิยมซึ่งได้แพร่กระจายไปทั่ว พฤติกรรมการบริโภคอย่างฟุ่มเฟือยบวกกับประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วได้เพิ่มแรงกดดันต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ก่อให้เกิดการแย่งชิงการใช้ทรัพยากรไม่ว่าจะเป็น ที่ดิน น้ำ พลังงาน ซึ่งนำไปสู่ปัญหาความขัดแย้งทางสังคมและทางการเมืองในที่สุด

การใช้พลังงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นไฟฟ้า แก๊สธรรมชาติ หรือน้ำมันอย่างฟุ่มเฟือยเป็นสาเหตุทำให้พลังงานขาดแคลน ประเทศไทยมีการใช้พลังงานในรูปของพลังงานไฟฟ้ามากที่สุด ความต้องการไฟฟ้ามีเพิ่มขึ้นตลอดเวลา และคาดว่าจะขาดแคลนในอนาคต เนื่องจากพลังงานไฟฟ้าในประเทศส่วนใหญ่ผลิตจากน้ำมันดิบซึ่งมีวันหมดลงได้ในอนาคต สาเหตุที่ก่อให้เกิดการขาดแคลนพลังงานคือ การใช้พลังงานโดยไม่มีการศึกษาอย่างถูกต้อง ก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศและความปลอดภัยของประชาชน (สำนักงานพลังงานแห่งชาติ, 2530) นอกจากนี้แหล่งพลังงานที่มีอยู่ภายในประเทศหลายแห่งที่พัฒนาได้ค่อนข้างง่ายกำลังจะหมดลง การหาแหล่งพลังงานมาทดแทนภายในประเทศแหล่งอื่นหาได้ยากขึ้น และยังมีปัญหาอุปสรรคในการก่อสร้างโรงงานผลิตพลังงาน ด้วยข้อจำกัดด้านเงินลงทุนที่ต้องกู้ยืมมาจากต่างประเทศ และปัญหาเรื่องสถานที่ก่อสร้างโดยทั่วไปประชาชนมักจะเห็นด้วยที่มีการตั้งโรงงานเพื่อผลิตพลังงานมากขึ้น แต่หากว่าจะมาตั้งอยู่ในทำเลใกล้เคียงกับที่อยู่อาศัยของตนแล้ว มักจะมีการต่อต้านเสมอ

การหาพลังงานชนิดอื่นเพื่อทดแทน เช่น พลังน้ำ หรือพลังงานนิวเคลียร์ ก็ยังคงมีทั้งกลุ่มที่ต่อต้านและสนับสนุน ทำให้ไม่สามารถหาข้อสรุปเกี่ยวกับพลังงานทดแทนได้

ในส่วนของเชื้อเพลิงในการผลิตพลังงานที่สำคัญ 2 ชนิด คือ ก๊าซธรรมชาติและน้ำมันดิบ สรุปได้ดังนี้ การผลิตก๊าซธรรมชาติ มีจำนวนสูงถึง 1,564 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวันมากกว่า ร้อยละ 70 ถูกนำไปใช้ในการผลิตกระแสไฟฟ้าเพื่อใช้ภายในประเทศ ส่วนที่เหลือถูกนำไปใช้เป็นเชื้อเพลิงในภาคอุตสาหกรรม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ปริมาณการผลิตน้ำมันดิบมีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 27,454 บาร์เรลต่อวัน อย่างไรก็ตามปริมาณการผลิตจากแหล่งน้ำมันดิบภายในประเทศยังคงไม่เพียงพอต่อความต้องการที่เพิ่มขึ้น ทำให้ต้องมีการนำเข้าน้ำมันดิบจากต่างประเทศซึ่งมีมูลค่ามหาศาลในแต่ละปี จากสถิติการใช้น้ำมันภายในประเทศมีสูงถึงวันละประมาณ 120 ล้านลิตร มีมูลค่าการนำเข้ากว่าปีละ 300,000 ล้านบาท ปริมาณการใช้ไฟฟ้ารวมวันละประมาณ 230 ล้านหน่วย หรือคิดเป็นมูลค่าประมาณ 460 ล้านบาทต่อวัน หรือปีละ 200,000 ล้านบาท นอกจากนี้วิกฤติการณ์ค่าเงินบาทที่เกิดขึ้น หลังจากที่รัฐบาลประกาศใช้นโยบายค่าเงินบาทลอยตัว ยังเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้ต้นทุนการผลิตพลังงานไฟฟ้าและน้ำมันที่ใช้ภายในประเทศสูงขึ้น ถ้าหากคนไทยร่วมกันประหยัดพลังงานและใช้พลังงานอย่างรู้คุณค่าอัตราการสูญเสียเงินเพื่อนำเข้าวัตถุดิบพลังงานจากต่างประเทศที่อาจลดลง เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยทำให้เศรษฐกิจของชาติดีขึ้น(การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ,2541)

โครงการรณรงค์ "ไทยช่วยไทย ร่วมใจประหยัดพลังงาน" หรือที่รู้จักกันดีในชื่อของ "โครงการพลังงานหารสอง" เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์จะให้เกิดกระแสความร่วมมือในการประหยัด พลังงานระดับชาติและรวมใจกันลดการใช้พลังงานให้เห็นผลชัดเจน ฉบับล้นทันที นายพงศ์พิศภูทธิ์ วิเศษกุล ผู้อำนวยการกองอนุรักษ์พลังงานและพลังงานทดแทน สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (สพช.) ได้กล่าวถึงแนวทางการรณรงค์ในโครงการไทยช่วยไทย ร่วมใจประหยัดพลังงานว่าโครงการนี้จะเป็นการแนะนำวิธีการในการประหยัดน้ำมันและทรัพยากรด้านอื่นๆซึ่งมีการส่งเสริมผ่านสื่อทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์หรือวิทยุ โดยเสนอรายละเอียดวิธีการประหยัดพลังงานน้ำมันและไฟฟ้าอย่างง่าย วิธีการนี้จะเป็นการขยายผลจากโครงการก่อนๆ ที่รณรงค์ให้คนรู้ว่าต้องประหยัด จากนั้นจะบอกถึงวิธีประหยัดต่อไป เป้าหมายที่สำคัญคือต้องการเน้นการสร้างทัศนคติแบบฝังรากลึก นั่นคือการปลูกฝังไปที่เด็กซึ่งต้องใช้เวลาและการติดตามผลในระยะยาว

วัตถุประสงค์หลักของโครงการรณรงค์ " ไทยช่วยไทย ร่วมใจประหยัดพลังงาน" คือการรณรงค์เพื่อให้เกิดกระแสความร่วมมือ ร่วมใจจากประชาชนคนไทยทุกคนในการลดการใช้

พลังงานอย่างทันทีและเห็นผลชัดเจน นอกจากนั้นยังพยายามชี้ให้ประชาชนตระหนักถึงวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น การใช้พลังงานที่มีอยู่อย่างประหยัด จะเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถช่วยชาติได้ ซึ่งโครงการจะทำหน้าที่เผยแพร่วิธีการประหยัดพลังงานที่สามารถปฏิบัติได้ง่ายในชีวิตประจำวัน มาตรการดังกล่าวจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

ผลที่คาดว่าจะได้รับของโครงการ “ไทยช่วยไทย ร่วมใจประหยัดพลังงาน” คือการลดปริมาณการใช้พลังงานของประเทศลง หากเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ คาดว่าจะสามารถประหยัดเงินของรัฐได้มากกว่า 70,000 ล้านบาท (สำนักงานพลังงานแห่งชาติ, 2539) โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

- 1) ลดความจำเป็นในการสร้างโรงงานผลิตกระแสไฟฟ้าจำนวนประมาณ 1,000 เมกวัตต์ เป็นเงินประมาณ 50,000 ล้านบาท
- 2) ลดความต้องการพลังงานไฟฟ้าจำนวนร้อยละ 5 จากปี 2540 เป็นเงินประมาณ 12,000 ล้านบาท
- 3) ลดความต้องการใช้น้ำมันให้ได้อย่างน้อยร้อยละ 5 จากปี 2540 เป็นเงินประมาณ 10,000 ล้านบาท

กลยุทธ์ที่สำคัญในการดำเนินการรณรงค์เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กล่าวมาข้างต้น คือต้องตอกย้ำให้เกิดกระแสความนิยมในการอนุรักษ์พลังงานแผ่ขยายในวงกว้างและแรงมากยิ่งขึ้น โดยให้ความรู้กับประชาชนถึงผลดีและผลเสียทั้งในด้านเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ที่จะเกิดขึ้นหากมีการใช้พลังงานอย่างไม่มีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นจะเผยแพร่วิธีการอย่างง่ายในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการใช้พลังงานอย่างคุ้มค่าซึ่งสามารถใช้ได้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้เกิดการใช้พลังงานอย่างถูกต้องและเป็นรูปธรรม เนื่องจากการใช้พลังงานไฟฟ้าของคนไทยที่ผ่านมายังคงเป็นพฤติกรรมที่ฟุ่มเฟือย มาตรการสำคัญในการประหยัดพลังงานที่สำนักงานพลังงานแห่งชาติได้เผยแพร่สู่ประชาชนผ่านโครงการรณรงค์ จึงเน้นเรื่องของการประหยัดพลังงานน้ำมันและพลังงานไฟฟ้าเป็นหลัก

ในส่วนของมาตรการรณรงค์เกี่ยวกับการใช้น้ำมัน ได้มีความพยายามที่จะรณรงค์ให้ประชาชนใช้รถน้อยลง โดยโครงการที่สำคัญที่สุดคือ การรณรงค์ให้เดินทางโดยใช้พาหนะร่วมกันไปที่ที่หมายเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน ซึ่งใช้ชื่อโครงการว่า โครงการ Car Pool นอกจากนั้นยังได้เผยแพร่วิธีการต่างๆ ที่สามารถช่วยทำให้ประชาชนประหยัดน้ำมันได้ เช่น การบำรุงรักษาและตรวจซ่อมเครื่องยนต์อยู่เสมอ การตรวจดูลมยางรถยนต์หรือการเปลี่ยนน้ำมันเครื่อง ไล่กรองน้ำมันเครื่อง หรืออุปกรณ์รถยนต์อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มีการเผาไหม้เชื้อเพลิงที่สมบูรณ์ และ

ไม่สิ้นเปลืองน้ำมันเชื้อเพลิง นอกจากนี้ยังได้เสนอวิธีการใช้รถยนต์ที่ถูกต้อง เพื่อให้เกิดการประหยัดน้ำมัน เช่น การไม่เร่งเครื่องยนต์เมื่อเริ่มออกเดินทาง การเลือกใช้เกียร์ที่สอดคล้องกับความเร็วรถ การไม่ขับรถเร็วจนเกินไป หลีกเลี่ยงและลดการติดตั้งอุปกรณ์เสริมหรือแต่งรถยนต์ที่ทำให้เครื่องยนต์ทำงานหนักมากขึ้น ซึ่งจะทำให้เกิดความสิ้นเปลืองน้ำมันโดยเปล่าประโยชน์

โครงการเกี่ยวกับการประหยัดน้ำมันที่สำคัญอีกโครงการหนึ่ง คือ การรณรงค์ให้ใช้น้ำมันเชื้อเพลิงที่เหมาะสมกับชนิดของรถยนต์ หรือรถจักรยานยนต์ซึ่งนอกจากจะช่วยให้ประชาชนประหยัดน้ำมันแล้ว ยังช่วยลดการนำเข้าสารปรุงแต่งน้ำมันและค่าผลิตน้ำมันที่มีค่าออกเทนสูงเกินความจำเป็นอีกด้วย

มาตรการรณรงค์เกี่ยวกับการใช้พลังงานไฟฟ้าที่ดำเนินการโดยสำนักงานพลังงานแห่งชาติ(สพช.) แบ่งการรณรงค์ออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ การรณรงค์เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ไฟฟ้าที่เหมาะสมของบุคคลทั่วไป เช่น การปิด สวิตช์อุปกรณ์แสงสว่างหรือเครื่องปรับอากาศทิ้งไว้โดยไม่ได้ใช้งาน การปรับอุณหภูมิเครื่องปรับอากาศไม่ให้เย็นจนเกินไป เป็นต้น

การรณรงค์การใช้ไฟฟ้าอีกส่วนหนึ่งได้มุ่งไปที่การใช้ไฟฟ้าภายในอาคารสำนักงาน ห้างร้านต่างๆ ที่ต้องใช้ไฟฟ้าเป็นจำนวนมาก โดยจัดเป็นกิจกรรมเฉพาะกลุ่มและรณรงค์โดยการประชาสัมพันธ์เพื่อเจาะกลุ่มเป้าหมายโดยตรงมากกว่าการใช้สื่อโฆษณา โดยพยายามรณรงค์ให้มีการบำรุงรักษาอาคารและสำนักงานอย่างสม่ำเสมอเลือกใช้ใช้อุปกรณ์ต่างๆ เพื่อช่วยในการประหยัดพลังงาน การใช้ห้องปรับอากาศอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น

ภายใต้โครงการรณรงค์ ไทยช่วยไทย ร่วมใจประหยัดพลังงาน ยังมีการดำเนินโครงการย่อยๆ เพื่อสนับสนุนและขยายผลของโครงการอย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดสัมมนาสดัปดาห์ประหยัดพลังงาน การจัดโครงการประกวดประหยัดน้ำมันและไฟฟ้าเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานสำหรับทุกจังหวัดทั่วประเทศ การจัดนิทรรศการ การรณรงค์สู่ประชาชนในวงกว้างโดยผ่านสื่อโฆษณาต่างๆ เช่น โทรทัศน์ (ในรูปของสปอตโฆษณา การร่วมประชาสัมพันธ์ในรายการและการเผยแพร่สารคดีสั้นเกี่ยวกับการประหยัดพลังงาน) หนังสือพิมพ์ นิตยสารและวิทยุ เป็นต้น

หนึ่ง แนวทางในการรณรงค์แนวทางหนึ่งที่สำคัญ คือ การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโฆษณาซึ่งจะมีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่ข่าวสาร ให้ความรู้ ความเข้าใจและชักจูงให้ ประชาชนเห็นความสำคัญในการประหยัดพลังงาน การใช้สื่อต่างๆ ที่มีคุณสมบัติต่างกันไป เพื่อเข้าถึงกลุ่มประชาชนที่แตกต่างกัน

จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเมืองที่มีความเจริญเป็นอันดับสองของประเทศรองจากกรุงเทพมหานครและมีอัตราการพัฒนาที่ค่อนข้างเร็ว ดังนั้นปัญหาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องขยะ

น้ำเสีย จราจรติดขัด มลพิษทางอากาศ มลพิษทางเสียง ก็คงไม่ต่างจากกรุงเทพมหานครเท่าใดนัก นอกจากนี้เชียงใหม่ยังเป็นเมืองธุรกิจขนาดใหญ่ มีการติดต่อสื่อสารที่ก้าวหน้ามากขึ้น การติดต่อสื่อสารจึงเข้ามามีบทบาทในสังคมปัจจุบันเพิ่มขึ้นทุกขณะ นับวันบทบาทของสื่อจะยิ่งทวีความสำคัญ และเข้าถึงประชาชนในระยะเวลาอันรวดเร็ว นอกจากนี้ยังมีจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น เช่นเดียวกับเมืองหลักใหญ่อื่นๆของประเทศ ทำให้มีการใช้พลังงานค่อนข้างสิ้นเปลือง ปัจจุบันได้มีองค์กรต่างๆให้ความสนใจในปัญหาที่เกิดขึ้น และได้มีการรณรงค์ให้มีการอนุรักษ์ทรัพยากรและพลังงาน อาทิ ประหยัดน้ำมัน ประหยัดไฟฟ้า และประหยัดน้ำ รวมถึงการให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องพลังงานและการอนุรักษ์พลังงาน แก่ประชาชน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาเพื่อให้ทราบว่าประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการรณรงค์ไทยช่วยไทย ร่วมใจประหยัดพลังงานหรือไม่ เพียงใด ประชาชนมีความเข้าใจต่อแนวทางในการอนุรักษ์พลังงานมากน้อยเพียงใด มีกระบวนการในการยอมรับโครงการรณรงค์อย่างไร และเมื่อประชาชนยอมรับแล้วมีความต้องการที่จะนำไปปฏิบัติจริงมากน้อยแค่ไหนในชีวิตประจำวัน ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าสามารถนำไปเป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนประชาสัมพันธ์การใช้พลังงานและขยายผลในส่วนอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการยอมรับโครงการรณรงค์ "ไทยช่วยไทย ร่วมใจประหยัดพลังงาน" ของประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการนำโครงการรณรงค์ "ไทยช่วยไทย ร่วมใจประหยัดพลังงาน" ไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของกระบวนการยอมรับและพฤติกรรมการยอมรับโครงการรณรงค์ไทยช่วยไทย ร่วมใจประหยัดพลังงานของประชาชนที่มีลักษณะส่วนบุคคลต่างกัน

1.3 สมมติฐาน

1. ประชาชนมีพฤติกรรมการยอมรับโครงการรณรงค์ "ไทยช่วยไทย ร่วมใจประหยัดพลังงาน" ในระดับปานกลาง

2. ประชาชนมีพฤติกรรมการรณรงค์ในชีวิตประจำวันในระดับสูง
3. ลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีกระบวนการยอมรับโครงการรณรงค์ และพฤติกรรมที่จะนำไปปฏิบัติแตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตในการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงผสมผสานระหว่างวิธีการเชิงคุณภาพกับวิธีการเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆที่กำหนดขึ้น

1.4.1 ขอบเขตพื้นที่ ศึกษาเฉพาะในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่จำนวนทั้งหมด 4 แขวง

1.4.2 ขอบเขตด้านประชากร ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ที่มีอายุตั้งแต่ 12 ปี ขึ้นไป มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 170,877 คนซึ่งการศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างมาส่วนหนึ่งเท่านั้น

1.4.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาพฤติกรรมกรยอมรับโครงการรณรงค์ “ไทยช่วยไทย ร่วมใจประหยัดพลังงาน” ของประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ซึ่งศึกษาในประเด็นต่อไปนี้

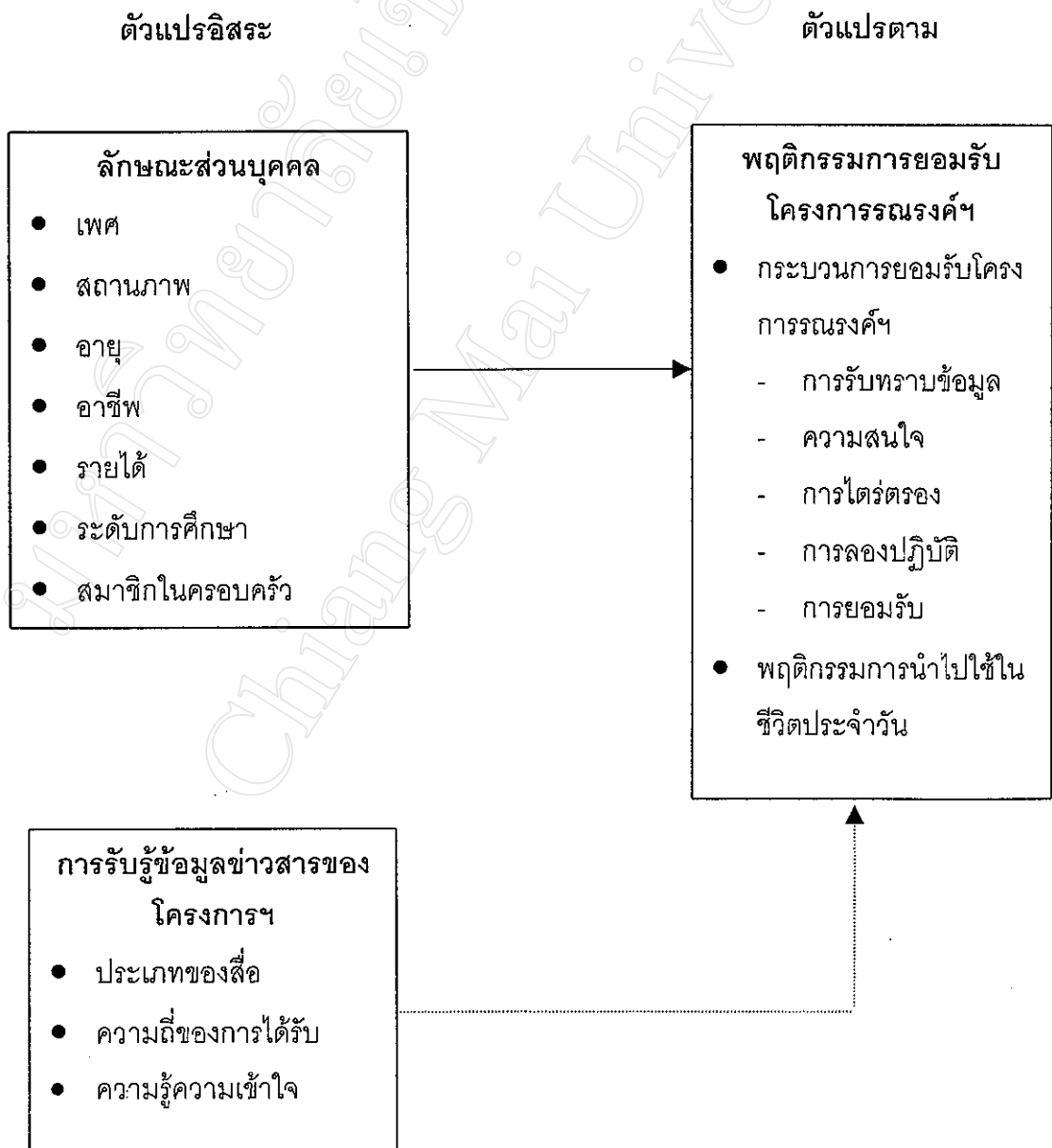
- 1) การรับรู้ ข้อมูลข่าวสารของโครงการ
  - ประเภทของสื่อ
  - ความถี่ของการได้รับ
  - ความรู้ความเข้าใจ
- 2) กระบวนการยอมรับ
  - การรับทราบข้อมูล
  - ความสนใจ
  - การไตร่ตรองหรือการประเมิน
  - การลองปฏิบัติ
  - การยอมรับหรือนำไปใช้
- 3) พฤติกรรมที่ประชาชนจะนำโครงการฯไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน ได้ศึกษาถึงความต้องการหรือความตั้งใจของประชาชนที่แสดงออกในเรื่องเกี่ยวกับการประหยัดพลังงาน ตามที่ได้รับข่าวสารจากโครงการฯแล้วนำไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวันหนึ่ง การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาประสงค์จะทราบด้วยว่าลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันในด้าน เพศ อาชีพ อายุ

รายได้ ประสบการณ์ และระดับการศึกษา มีส่วนทำให้กระบวนการยอมรับและพฤติกรรมของประชาชนในการนำไปปฏิบัติจริงมีความแตกต่างกันหรือไม่

1.5 กรอบแนวคิดในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าและรวบรวมแนวคิดทฤษฎีต่างๆที่เกี่ยวข้องและนำมา พัฒนาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาดังนี้(ดัดแปลงจาก Model ของนรินทร์ชัย พัฒนพงศา, 2542)

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

อธิบายกรอบแนวคิด

แนวทางในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบตัวแปรไว้เป็น 3 กลุ่มกล่าวคือ ตัวแปรลักษณะส่วนบุคคล การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของโครงการรณรงค์และพฤติกรรมการยอมรับ ทั้งนี้ตัวแปร 2 กลุ่มแรกถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระ และกลุ่มที่ 3 ถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรตาม ความแตกต่างในลักษณะส่วนบุคคลได้นำไปวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการยอมรับโครงการรณรงค์ไทยช่วยไทย ร่วมใจประหยัดพลังงาน ในขณะที่ตัวแปรการรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้นำไปวิเคราะห์เพื่ออธิบายเสริมพฤติกรรมการยอมรับ

1.6 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

พฤติกรรมการยอมรับโครงการรณรงค์ หมายถึง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการรณรงค์การยอมรับและพฤติกรรมในการนำไปปฏิบัติจริง

พฤติกรรมการรณรงค์ประหยัดพลังงานไฟฟ้า หมายถึง ความถี่หรือการกระทำของประชาชนที่จะแสดงออกในเรื่องเกี่ยวกับการประหยัดพลังงาน ตามที่ได้รับข่าวสารจากโครงการฯแล้วนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

กระบวนการยอมรับ หมายถึง กระบวนการด้านจิตใจของแต่ละบุคคลที่ผ่านขั้นตอนการได้รู้จักโครงการรณรงค์ ไทยช่วยไทย ร่วมใจประหยัดพลังงานเป็นครั้งแรก จนกระทั่งถึงการนำไปปฏิบัติใน ขั้นสุดท้ายซึ่งกระบวนการดังกล่าว ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้ คือ การรับทราบข้อมูล ความสนใจเกี่ยวกับโครงการฯ การไตร่ตรองหรือการประเมินเกี่ยวกับโครงการฯ การลองปฏิบัติเกี่ยวกับการประหยัดพลังงาน และการยอมรับหรือการนำไปใช้

โครงการรณรงค์ไทยช่วยไทย ร่วมใจประหยัดพลังงาน หมายถึง โครงการรณรงค์เพื่อให้เกิดกระแสความร่วมมือในการประหยัดพลังงานระดับชาติและร่วมกันลดการใช้พลังงานให้เห็นผลชัดเจน พลังงานในโครงการฯนี้คือ การประหยัดไฟฟ้า

ข้อมูลข่าวสาร หมายถึง ข่าวสารเกี่ยวกับการรณรงค์จากการเผยแพร่โครงการรณรงค์ ไทยช่วยไทย ร่วมใจประหยัดพลังงาน ทางสื่อโฆษณาต่างๆ ความถี่ของการรับรู้และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสื่อ

การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การที่ประชาชนมีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการรณรงค์จากการเผยแพร่โครงการฯทางสื่อโฆษณา การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานจากสื่อบุคคลและจำนวนครั้งที่ได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานจากสื่อโฆษณา เพื่อจะทำความเข้าใจและเก็บข้อมูลข่าวสารนั้นไปประกอบการตัดสินใจในการประหยัดพลังงาน